Jaarverslag 2013

Universitaire Bibliotheken Leiden

Universiteit Leiden
Bibliotheken

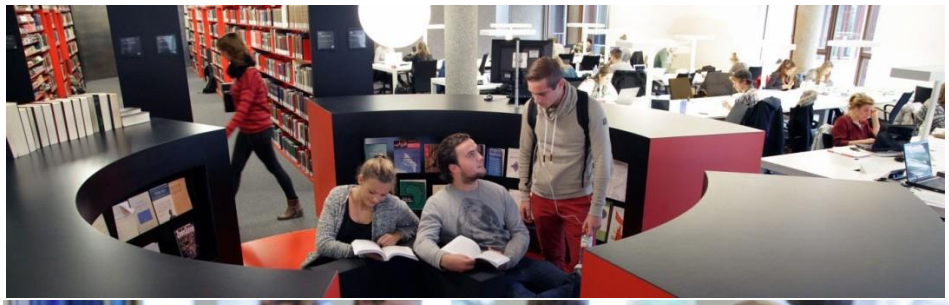

“Halverwege onze beleidsperiode hebben we al een groot aantal ambities waargemaakt”

Kurt De Belder
Bibliothecaris van de Universiteit
Directeur Universitaire Bibliotheken Leiden

Inhoudsopgave

Voorwoord 4
Partner in Kennis 5
Kennisknooppunt 6
1. Kies uit 1.184 gevarieerde werkplekken voor individu of groep in de UB 7
2. Raadpleeg de audiovisuele materialen in een comfortabele mediaruimte 7
3. Profiteer van meer werkruimte en gebruik de nieuwe indeling van naslagwerken 7
4. Blijf op lange termijn gebruik maken van digitale wetenschappelijke publicaties met *Portico* 7
5. Minder handmatige invoer voor wetenschappelijke publicaties met LUCRIS 7
Grondstof 8
1. 's Werelds grootste Indonesië collectie in Leiden 9
2. Gulle schenking van moeilijk verkrijgbare Haagse en Rotterdamse kunst 1940-1980 9
3. Grootste universitaire collectie Friese taal- en letterkunde in Leiden 9
4. Grote groei verwacht in aanbod e-books dankzij doorbraak in beleid 9
5. Uitbreiding audiovisueel materiaal 9
Embedded library 10
1. Informatievaardigheden ingebed in universitair onderwijs 11
2. Doorzoek Nederlandse publicaties uit Leidse collecties, die van UvA en de KB op Delpher.nl 11
3. 15.000 museumbezoekers in aanraking met onze bijzondere collecties bij Wereldschatten 11
4. Uw *one-stop-shop* voor bijzondere collecties in de Catalogus 11
5. Huygens collectie in Grote Kerk 11
Innovatie 12
1. Gepromoveerd tot vaste dienst: Virtual Research Environments voor onderzoek 13
2. Verkenning van mogelijkheden voor Virtual Research Environments in onderwijs 13
3. Een nieuwe dienst voor datamanagement: Leiden Research Data Office 13
4. Verkenningen Geo Information Systems en data- & textmining 13
5. Online digitaliseringsverzoeken indienen 13
Kennisorganisatie 14
1. Vier medewerkers opgeleid tot *data librarians* 15
2. Inspiratie opdoen met internationale collega's 15
3. Intern kennis, ideeën en ervaringen uitwisselen 15
4. Openheid over kwaliteit 15
5. Sneller reactievermogen door herstructurering van de organisatie 15
Partner in Kennis 16
1. Partner voor onderzoek 17
2. Partner voor onderwijs 17
3. Partner voor wetenschap 17
4. Partner voor cultuur 17
5. Partner voor u 17
Financieel overzicht 2013 18
Nog even wat belangrijke cijfers op rij… 19

Voorwoord

"Halverwege onze beleidsperiode Partner in Kennis 2011-2015."

5 resultaten die gebruik en beheer van informatie vergemakkelijken

We zijn nu halverwege de beleidsperiode *Partner in Kennis* (2011-2015) en dat is goed te zien in ons jaarverslag 2013:

We hebben een groot aantal ambities waargemaakt en timmeren hard aan de weg om de overige doelstellingen te bereiken.

5 stimulansen voor UBL als een inspirerende werkomgeving

5 aanwinsten voor de collecties voor onderwijs en onderzoek

5 manieren om de bibliotheek naar u toe te brengen

5 ontwikkelingen ten behoeve van onderwijs en onderzoek

Partner in Kennis

Samenwerking loopt als een rode draad door ons beleidsplan. Als partners in onderwijs en onderzoek kunnen we diensten ontwikkelen die aansluiten op wensen, behoeften en ontwikkelingen bij de universitaire gemeenschap. Kijk naar de *virtual research environments* voor onderzoek en onderwijs, naar de nieuwe cursussen informatievaardigheden die ingebed zijn in een opleiding, of naar ons *Leiden Research Data Office* waar u advies inwint over de nieuwste ontwikkelingen en mogelijkheden op het gebied van datamanagement.

Maar ook in samenwerking met partners buiten de universiteit ontstaan regelmatig verrassende initiatieven die aansluiten bij de ambities van onze instelling. In 2013 konden we de topstukken uit onze erfgoedcollectie presenteren in Museum De Lakenhal tijdens de bijzondere tentoonstelling *Wereldschatten. Van Cicero tot Erwin Olaf*. We hebben initiatief genomen om cultureel wetenschappelijke activiteiten in de regio Leiden onder één noemer te presenteren: Podium071. We werken met de Koninklijke Bibliotheek en andere universiteitsbibliotheken samen om Nederlandstalige boeken, kranten en tijdschriften uit de periode 17e tot en met 20e eeuw online doorzoekbaar te maken op woordniveau: Delpher. Met deze initiatieven laten we een breed publiek op een toegankelijke plek kennismaken met de bibliotheek als kennisknooppunt en met de grondstoffen die we bieden voor de wetenschap.

In het meerjarenbeleidsplan hebben we vijf ambities opgesteld: de UBL als kennisknooppunt, als grondstofleverancier voor de wetenschap, als *embedded library*, als innovatieve instelling en als kennisorganisatie. U kunt het zien als vijf thema's die de bibliotheek met u verbinden.

In dit jaarverslag ziet u hoe we concreet invulling geven aan ons meerjarenbeleidsplan aan de hand van zes keer vijf resultaten die we in 2013 boekten.

Kurt De Belder
Bibliothecaris van de Universiteit
Directeur Universitaire Bibliotheken Leiden

Lees ook:
> Meerjarenbeleidsplan 2011-2015 *Partner in Kennis*

Kennisknooppunt

"UBL is een kennisknooppunt van de Universiteit Leiden, waar informatie geproduceerd, bewaard, gebruikt en gedeeld wordt – zowel ter plekke als virtueel."

1.184 gevarieerde werkplekken in UB

Om de rol van de bibliotheek als kennisknooppunt te verstevigen voor de toekomst, zowel fysiek als digitaal, moesten we voorzieningen moderniseren, meer collecties digitaliseren en systemen updaten. In 2013 zijn veel van deze voorbereidingen afgerond en kunt u er van profiteren.

LUCRIS: minder handmatige invoer

Comfortabele mediaruimte

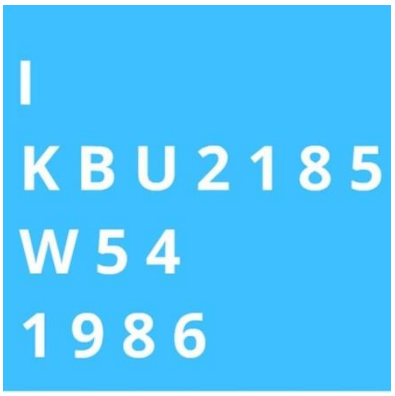

Nieuwe indeling naslagwerken

Digitale publicaties lang bewaard

5 resultaten die het gebruik en beheer van wetenschappelijke informatie gemakkelijker maken

1. Kies uit 1.184 gevarieerde werkplekken voor individu of groep in de UB
De studiezalen op de eerste etage en de handbibliotheken voor bijzondere collecties op de tweede etage van de UB zijn in 2013 gerenoveerd. Het was het laatste onderdeel van een reeks verbouwingen om de hele bibliotheek in één herkenbare lijn te moderniseren. U kunt nu uit een gevarieerd aanbod kiezen welke werkplek het best aansluit bij uw manier van werken: alleen of samen, met of zonder computer, met papier of met media, in stilte of in overleg, geconcentreerd of relaxed. Met 1.184 studieplekken is het aantal meer dan verdubbeld ten opzichte van 2012 en toch zit de UB al regelmatig weer vol. Voor computerwerkplekken in de UB, de Bibliotheek Rechten en de East Asian Library kunt u de beschikbaarheid *realtime* online checken via onze website.
> Ontdek de vernieuwde UB

2. Raadpleeg de audiovisuele materialen in een comfortabele mediaruimte
Audiovisueel materiaal speelt een steeds grotere rol in onderzoek en onderwijs, maar mag vaak niet uitgeleend worden wegens auteursrechtelijke kwesties. Daarom hebben we een comfortabele mediaruimte gerealiseerd in de UB om deze materialen alleen of als groep te raadplegen. Er zijn drie groepswerkplekken (tot vier personen) en vier individuele plekken om dvd's, blu-ray en streaming media te raadplegen. In de East Asian Library en de Bibliotheek Sociale Wetenschappen vindt u ook eenvoudige voorzieningen om beeldmateriaal te bekijken.
> Maak gebruik van de mediaruimte in de UB

3. Profiteer van meer werkruimte en gebruik de nieuwe indeling van naslagwerken
De boeken op de vernieuwde studiezaal in de UB zijn geordend op discipline in plaats van vakgebied, volgens de wereldwijd toegepaste *Library of Congress Classification.* Deze indeling sluit goed aan bij de ontwikkeling in onderwijs en onderzoek om over de grenzen van uw eigen vakgebied te kijken bij aangrenzende onderwerpen. We hebben de collectie tegelijkertijd geactualiseerd en opgeschoond. De nieuwe opstelling is compacter, zodat we u meer studieplekken kunnen bieden.
> De nieuwe indeling op basis van de LCC code: wat, waarom en hoe?

4. Blijf op lange termijn gebruik maken van digitale wetenschappelijke publicaties met *Portico*
Wat gebeurt er met digitale wetenschappelijke publicaties wanneer de uitgever de titel opheft of failliet gaat? Veel titels blijven wel bewaard in het e-Depot van de Koninklijke Bibliotheek, maar u zult er naar toe moeten reizen om ze in te zien. UBL werkt nu samen met *Portico*, een internationaal archief dat digitale wetenschappelijke publicaties langdurig bewaart en toegankelijk houdt. Groot voordeel is dat *Portico* nu al publicaties online beschikbaar maakt wanneer deze ontoegankelijk dreigen te worden via de uitgever.
> Wetenschappelijke publicaties blijven lang en toegankelijk bewaard met Portico

5. Minder handmatige invoer voor wetenschappelijke publicaties met LUCRIS
De bibliotheek heeft het registratiesysteem voor wetenschappelijke publicaties in beheer gekregen. In 2013 is de onderliggende software Metis vervangen door Converis en sindsdien heet het systeem LUCRIS: *Leiden University Current Research Information System*. Het systeem is gekoppeld aan Web of Science, Pubmed en relevante universitaire systemen. Afhankelijk van uw discipline scheelt het u veel handmatig invoerwerk. Overigens, het aantal downloads van Leidse publicaties in het repositorium steeg in 2013 met maar liefst 48%.
> Leer met LUCRIS te werken

Lees ook
> Lees de e-journals in onze collectie op uw tablet met Browzine
> Raadpleeg de filmcollectie Culturele Antropologie via Catalogus

Grondstof

“De collecties van de UBL dienen als grondstof voor onderwijs en onderzoek aan de Universiteit Leiden.”

Grootste Indonesië collectie

We grepen de kans om binnenkort ’s werelds grootste Indonesië collectie te huisvesten. We ontvingen waardevolle schenkingen op het gebied van kunst en taal. In samenwerking met de opleiding Filmwetenschappen is een stevige basiscollectie audiovisueel materiaal opgebouwd en we bereikten een doorbraak in het e-book beleid met de Faculteit der Geesteswetenschappen.

Grootste collectie Friese taal

Haagse en Rotterdamse kunst

Grote groei e-books

Uitbreiding audiovisueel materiaal

5 aanwinsten voor de collecties om te gebruiken in uw onderzoek en onderwijs

1. 's Werelds grootste Indonesië collectie in Leiden
UBL heeft anderhalve kilometer erfgoedcollectie (tot 1950) overgenomen uit de in 2013 opgeheven bibliotheek van het Koninklijk Instituut voor de Tropen (KIT). Deze collectie is interessant voor onderzoekers en studenten met koloniale belangstelling voor bestuur, antropologie, landbouw, economie, cultuur en geschiedenis van Indonesië, Suriname en de Nederlandse Antillen. Dit is een welkome aanvulling op de imposante verzamelingen oude drukken en handschriften op het gebied van Indonesië en Zuid-Oost Azië die UBL al in bezit heeft. Met de voor 2014 geplande overname van het beheer over de collecties van het Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde (KITLV) huisvest de Universiteit Leiden namelijk binnenkort 's werelds grootste wetenschappelijke collecties op het gebied van Indonesië en de Antillen.
> Leidse Universiteit blij met Koloniale collectie Tropeninstituut

2. Gulle schenking van moeilijk verkrijgbare Haagse en Rotterdamse kunst 1940-1980
De universiteit ontving een genereuze collectie van vooral Haagse en Rotterdamse kunstenaars uit de periode 1940 tot 1980, onder wie Willem Hussem, Harry Disberg, Piet Ouborg en Theo Bitter. Dergelijke werken komen maar zelden op de kunstmarkt en vormen een prachtige uitbreiding van de bestaande collectie van prenten en tekeningen.
> Grote schenking van moeilijk verkrijgbare Haagse en Rotterdamse kunst 1940-1980

3. Grootste universitaire collectie Friese taal- en letterkunde in Leiden
Dankzij een schenking van het Feitsmafonds ten behoeve van de collectie van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde beschikt Leiden over Nederland's grootste universitaire collectie Friese taal- en letterkunde. De collectie staat in omvang op de derde plaats van Nederland, na Tresoar en de Koninklijke Bibliotheek. De schenking bestaat uit circa 550 titels.
> Grootste universitaire collectie Friese taal- en letterkunde in Leiden

4. Grote groei verwacht in aanbod e-books dankzij doorbraak in beleid
In 2013 steeg het aantal e-books met 13,7%, maar we verwachten een veel grotere groei nu de bibliotheekcommissie Geesteswetenschappen haar voorkeur heeft uitgesproken voor e-books. Via leveranciers en uitgevers als EBL en De Gruyter kunnen we nu ook losse bestellingen plaatsen in plaats van pakketten rond de gewenste titel(s). Een belangrijke aanschaf op het gebied van e-books dit jaar was de collectie Asian Studies E-books Online van uitgeverij Brill, welke toegang biedt tot de volledige tekst van academische e-books (2007-2012) voor Aziëstudies. Alle boeken zijn fulltext doorzoekbaar en als PDF te downloaden.
> Brill Asian Studies E-books Online

5. Uitbreiding audiovisueel materiaal
In nauwe samenwerking met de opleiding Filmwetenschappen is een mooie collectie audiovisueel materiaal opgebouwd. De collectie omvat een breed spectrum van klassieke tot experimentele films, van documentaires tot video art en van Dada tot Bollywood. Daarnaast zijn er bijna 100 films op het gebied van Culturele Antropologie beschikbaar gekomen via de Bibliotheek Sociale Wetenschappen.
> Raadpleeg ons audiovisueel materiaal

Lees ook
> Aanwinsten
> Tentoonstelling: Eeuwig Recht
> Tentoonstelling: Huygens in Leiden
> Tentoonstelling: Koningsmoord

Embedded library

"Studenten, docenten en onderzoekers moeten zoveel mogelijk toegang hebben tot de collecties en diensten van de UBL - hoe, waar en wanneer dan ook."

Informatievaardigheden in onderwijs

We vinden het belangrijk om u ook op andere plekken tegemoet te komen. Op plekken waar u toch al komt, waar u ons ook goed kunt gebruiken, of waar u ons niet verwacht. Online en offline. Zo waren bijvoorbeeld delen van onze bijzondere collecties te zien in Museum De Lakenhal de Grote Kerk en het Rijksmuseum van Oudheden.

Huygens collectie in Grote Kerk

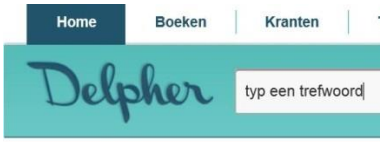

Nederlandse publicaties online

Topstukken in Museum de Lakenhal

Catalogus als one-stop-shop

5 manieren om de collecties en diensten naar u toe te brengen

1. Informatievaardigheden ingebed in universitair onderwijs
Dit jaar ontwikkelden we informatievaardighedenonderwijs op maat voor MA studenten bij de opleidingen voor *Archaeology*, *Education and Child Studies* en voor BA studenten van Psychologie en de *International Bachelor in Psychology*. Bij het nieuwe BA Thesis Lab van Pedagogische wetenschappen zijn informatievaardigheden zelfs ingebed in het lesprogramma. In totaal verwelkomden we 7.760 deelnemers bij onze instructies voor opleidingen en onze inloopcursussen in de bibliotheken.
> Bekijk ons cursusaanbod informatievaardigheden

2. Doorzoek Nederlandse publicaties uit Leidse collecties, die van UvA en de KB op Delpher.nl
Doorzoek op één plek online ruim een miljoen Nederlandse boeken, kranten en tijdschriften (17e – 20e eeuw) uit de collecties van de universiteitsbibliotheken van Leiden, Amsterdam en van de Koninklijke Bibliotheek. Delpher maakt het mogelijk om verschillende materiaalsoorten op woordniveau te doorzoeken en met elkaar te vergelijken. De zoekresultaten kunt u opslaan en delen.
> Ga naar Delpher

3. 15.000 museumbezoekers in aanraking met onze bijzondere collecties bij Wereldschatten
In 2013 kregen we een prachtige kans om onze bijzondere collecties onder de aandacht te brengen van een het publiek in Museum De Lakenhal met de topstukkententoonstelling *Wereldschatten. Van Cicero tot Erwin Olaf.* Naar schatting kwamen 15.000 bezoekers in aanraking met onze bijzondere collecties in het museum. Heeft u de tentoonstelling gemist, dan kunt u op ons YouTube kanaal de minicolleges volgen van Leidse wetenschappers over hun favoriete topstukken.
> Wereldschatten. Van Cicero tot Erwin Olaf.

4. Uw *one-stop-shop* voor bijzondere collecties in de Catalogus
In de Catalogus krijgt u voortaan ook automatisch te zien welke *bijzondere* collecties bij uw zoekvraag passen. U kunt deze direct ter inzage aanvragen met een simpele klik in plaats van het traditionele aanvraagbriefje. Veel materiaal kunt u digitaal bekijken via de Catalogus. Wat nog niet online beschikbaar is kunt u via de aanvraagknop laten digitaliseren. De bijzondere collecties zijn hiermee een stuk zichtbaarder en toegankelijker geworden, ook voor een publiek dat er minder goed mee bekend is. De Catalogus vervangt zo steeds meer de losse systemen die we hanteerden.
> Ga naar de Catalogus

5. Huygens collectie in Grote Kerk
In het kader van Huygensjaar werkten we samen met instellingen in het hele land om vader en zoon Huygens voor het voetlicht te brengen. Handschriften en manuscripten uit onze collecties waren te bewonderen in de tentoonstelling *Christiaan en Constantijn Huygens. Een gouden erfenis* in de Grote Kerk. Met Museum Boerhaave organiseerden we een lezingenreeks rond onze eigen tentoonstelling *Huygens in Leiden* en hun tentoonstelling *Vindingrijk*. Ongeveer 300 geïnteresseerden woonden deze lezingenreeks bij.
> Huygens in Leiden

Lees ook
> Tentoonstelling: Voortreffelijk en Waardig in RMO
> Deelname Fotoweek 2013
> Oosterse handschriften tentoongesteld in traditionele karavanserai in Caïro
> 3 middeleeuwse handschriften bij Credo in Paderborn

Innovatie

"De UBL kijkt vooruit zodat zij zichzelf en haar gebruikers vandaag al kan voorbereiden op nieuwe ontwikkelingen en mogelijkheden binnen haar taakgebied."

Virtual research environments voor onderzoek

Razendsnelle ontwikkelingen in en rond onderzoek en onderwijs vragen om nieuwe expertises en diensten. U wilt zich kunnen concentreren op de inhoud van uw vak. Wij verdiepen ons voor u in de randvoorwaarden en nieuwe mogelijkheden: datamanagement, geodata, textmining, virtual research environments, auteursrecht, *Open Access*...

Vraag online digitalisering aan

Virtual research environments voor onderwijs

Leiden Research Data Office voor advies bij datamanagement

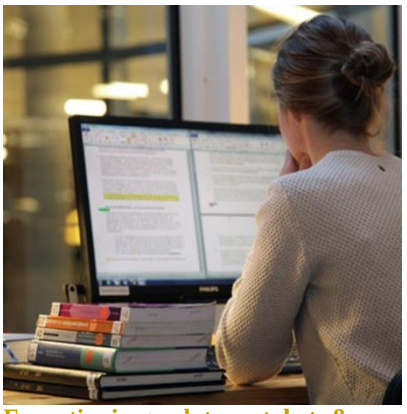

Expertise in geodata en tekst- & datamining

5 nieuwe ontwikkelingen ten behoeve van onderwijs en onderzoek

1. Gepromoveerd tot vaste dienst: Virtual Research Environments voor onderzoek
Onderzoeksgroepen hebben een groeiende behoefte om in een online omgeving samen te werken, waar ze ongeacht tijd en locatie digitale informatie kunnen verzamelen, analyseren, bewaren en delen. Na een reeks succesvolle pilots in voorgaande jaren biedt UBL zulke Virtual Research Environments (VRE's) voor onderzoek als vaste dienst sinds 2013. In dit jaar zijn 10 nieuwe VRE's ontwikkeld voor onderzoeken bij Geesteswetenschappen, Science en Rechtsgeleerdheid. In totaal ondersteunt UBL 24 onderzoeksgroepen.
> Virtual Research Environments: wat en hoe?

2. Verkenning van mogelijkheden voor Virtual Research Environments in onderwijs Meekijken naar of bijdragen aan authentiek onderzoek is zeer motiverend voor studenten en kan daarmee een doorslaggevende factor zijn voor studiesucces. UBL kijkt samen met ICLON naar mogelijkheden om hier VRE's voor te ontwikkelen, zoals onderzoeksgroepen deze al gebruiken. In een succesvolle pilot in 2013 bijvoorbeeld konden studenten van het Honours College *De Digitale Samenleving* (Psychologie) samen online data verzamelen, analyseren en bediscussiëren.
> Interesse? Neem contact op met de vakreferent op uw vakgebied

3. Een nieuwe dienst voor datamanagement: Leiden Research Data Office
U verzamelt, bewerkt en bewaart onderzoeksgegevens online en offline, maar hoe zorgt u ervoor dat deze niet verloren gaan? Het Leiden Research Data Office ondersteunt wetenschappers van de Universiteit Leiden tijdens het hele onderzoekstraject om onderzoeksdata duurzaam op te slaan en toegankelijk te maken. We werken nauw samen met de nationale coalitie Research Data Netherlands, opgericht door de data archieven DANS en 3TU.Datacentrum. Hierdoor profiteren Leidse onderzoekers van lokaal contact bij de bibliotheek en landelijke expertise bij de archieven.
> Leiden Research Data Office

4. Verkenningen Geo Information Systems en data- & textmining
Digitalisering brengt vele nieuwe impulsen voor onderzoek. Geodata kunnen makkelijker gekoppeld worden aan onderzoek bij uiteenlopende disciplines. Digitale teksten kunnen in rap tempo gescand en onderling vergeleken worden met de juiste tools. UBL heeft de expertise in huis om ondersteuning te bieden op het gebied van geodata en data- & textmining in onderzoek. Om concreet vorm te geven aan diensten rond deze ontwikkelingen zijn we in 2013 begonnen om de wensen en behoeften op dit gebied binnen de universitaire gemeenschap te inventariseren.
> Wilt u meepraten? Neem contact op met onze deskundigen

5. Online digitaliseringsverzoeken indienen
Tegenwoordig verwacht u praktisch alles online te kunnen vinden, dus ook onze erfgoedcollectie. Het is onmogelijk om alles in een wenk online te zetten, maar als u iets mist kunt u nu online een digitaliseringsaanvraag voor onze bijzondere collecties indienen via een knop bij het object in de Catalogus. Uw aangevraagde item krijgt hoge prioriteit.
> Dien een digitaliseringsverzoek in

> Lees ook: De tien nieuwe VRE's in 2013

- > Eurasian Empires
- > Vaccination In Atherosclerosis
- > Garbage Matters
- > Profiling and Migration Control
- > Protagoras Sources
- > Crime and Gender
- > Late Antiquity
- > Family and Laws
- > The Popular Culture of Illegality
- > Advancing the European Multilingual Experience

Kennisorganisatie

"De UBL biedt een sprankelende en stimulerende werkomgeving in de uitdagende wereld van de wetenschappelijke informatie, in combinatie met een prettige werksfeer en goede secundaire voorwaarden."

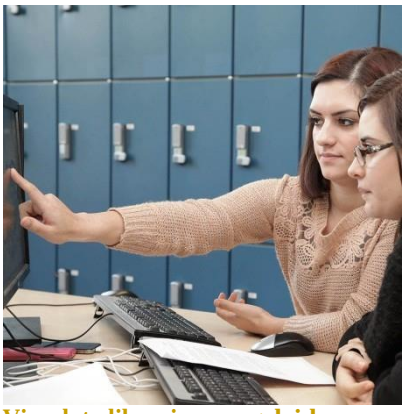

Vier data librarians opgeleid

Door ruimte te geven voor scholing, kennisdeling, transparantie en betrokkenheid creëert UBL een inspirerende omgeving voor de medewerkers.
Onze nieuw opgeleide *data librarians* delen hun expertise ook intern en wanneer een collega buitenlands bezoek ontvangt organiseren we graag meteen een inspiratiesessie met de hele organisatie erbij.

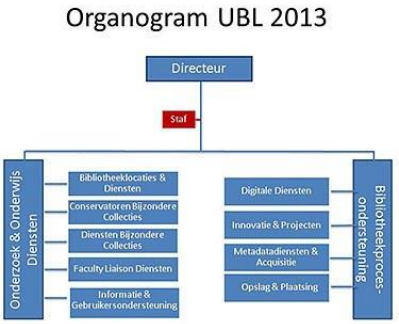

Sneller reactievermogen

Internationale uitwisseling

Interne uitwisseling

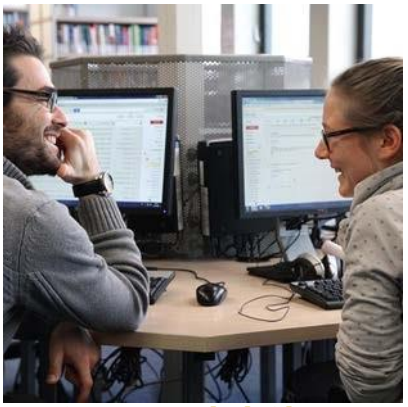

In actie voor tevredenheid

5 stimulansen die de UBL tot een inspirerende werkomgeving maken

1. Vier medewerkers opgeleid tot *data librarians*
Vier vakreferenten hebben zich laten opleiden tot *data librarian* om Leidse wetenschappers te kunnen adviseren over ontwikkelingen, methoden en regelgeving rond datamanagement, data- en textmining en geodata bij wetenschappelijk onderzoek. Ze werken nauw samen met LURIS (Leiden University Research and Innovation Services). De opgedane kennis en ervaringen delen zij intern via werkgroepen en op intranet. Veel instellingen vinden het lastig om dit soort kennis te vertalen naar concrete dienstverlening, daarom presenteren onze *data librarians* de Leidse aanpak regelmatig op bijeenkomsten. Andere voorbeelden van scholing betroffen de onderwerpen van digitaal erfgoed, de nieuwe regels voor catalogiseren en social media.

2. Inspiratie opdoen met internationale collega's
Medewerkers van vergelijkbare instellingen komen uit heel Nederland, maar ook daarbuiten, voor een kijkje in onze keuken. In 2013 ontvingen we onder meer Noren, Russen en Amerikanen. Met de Noorse delegatie organiseerden we een kennisdeelsessie met geïnteresseerde medewerkers uit verschillende afdelingen van UBL om elkaar te inspireren.

3. Intern kennis, ideeën en ervaringen uitwisselen
In 2013 organiseerden we maandelijks interne kennisdeelbijeenkomsten waar medewerkers elkaar op informele wijze bijpraten over onderwerpen die raakvlakken hebben met het werk bij UBL, zoals social media, klanttevredenheid en trends. Naast de Broodje Kennis bijeenkomst voor de hele organisatie is er nu ook een kennisdelingsreeks specifiek gericht op projecten en ICT ontwikkelingen bij UBL. Deze sessies zijn open voor alle collega's die direct of indirect betrokken zijn bij de onderwerpen, met name de projectmedewerkers, systeembeheerders en collectiespecialisten.

4. Openheid over kwaliteit
Begin 2013 ontvingen we de resultaten van een groot tevredenheidsonderzoek (LibQual) met betrekking tot onze diensten, producten en faciliteiten onder studenten en medewerkers van de Universiteit Leiden. We scoorden een voldoende en kregen toch nuttige inzichten in mogelijkheden voor verbetering. De resultaten zijn binnen de organisatie gedeeld en besproken voor vervolgacties. Een aantal aandachtspunten is al opgelost door de studiezaalverbouwing in de UB (bijvoorbeeld aantal studieplekken en stopcontacten), andere punten kunnen simpel opgelost worden door goede communicatie (bijvoorbeeld over hoe u de collecties van huis uit online kunt raadplegen). Medewerkers zijn zoveel mogelijk betrokken om mee te denken over oplossingen en verbeteringen. Ook positieve feedback is natuurlijk gedeeld als stimulans voor de medewerkers.
> Resultaten tevredenheidsonderzoek

5. Sneller reactievermogen door herstructurering van de organisatie
Het vertrek van twee managementleden in 2013 opende de mogelijkheid om een herstructurering in de organisatie door te voeren. Het management team bestaat nu uit de directeur, twee divisiemanagers (in plaats van vier sectorhoofden) en het hoofd bedrijfsvoering. Binnen de twee divisies sturen afdelingshoofden medewerkers aan in de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden. Hierdoor is de organisatie minder complex en kan zo sneller reageren op de vele invloeden waar we als wetenschappelijke bibliotheek mee te maken hebben.
> Onze organisatie

Lees ook > Werken bij de Universiteit Leiden

Partner in Kennis

"Wij zoeken actief samenwerking op onze taakgebieden om nieuwe kansen te creëren, onze dienstverlening te verbeteren en onze reikwijdte te vergroten."

Partner voor onderzoek

Samenwerking loopt als een rode draad door ons meerjarenbeleidsplan. Veel manieren van partnerschap kwamen al aan de orde in de vorige hoofdstukken. We zetten hier nog even vijf vormen op rij met voorbeelden van wat we inmiddels bereikt hebben.

Partner voor u

Partner voor onderwijs

Partner voor wetenschap

Partner voor cultuur

5 vormen van partnerschap in de praktijk

1. Partner voor onderzoek
In samenwerking met Leidse onderzoekers, LURIS en CWTS ontwikkelen we diensten die inspelen op actuele bewegingen in wetenschappelijk onderzoek zoals datamanagement, auteursrecht en digitalisering. Wetenschappers krijgen bij ons advies op maat over innovatieve onderzoeksmethoden, duurzame opslag, online samenwerkingsomgevingen en wettelijke bepalingen waar ze mee te maken kunnen krijgen. Zo kunnen zij zich vooral concentreren op de inhoud van hun onderzoek in plaats van de randvoorwaarden.

2. Partner voor onderwijs
Informatievaardigheden krijgen nu regelmatig een plek in het onderwijs. De bibliotheek stemt met de opleidingen af hoe deze instructies toegespitst kunnen worden zodat studenten leren werken met boeken, bestanden en tools die relevant zijn voor hun vakgebied. We zijn in 2013 gestart met pilots om de succesvolle virtual research environments voor onderzoek in te zetten binnen het onderwijs. Zo doen studenten tijdens hun opleiding praktische ervaring op met hun bijdrage aan een bestaand onderzoek in een digitale samenwerkomgeving.

3. Partner voor wetenschap
De bibliotheek wisselt expertise, ervaringen en bronnen uit met andere instellingen ten behoeve van (ondersteuning van) wetenschappelijk onderzoek. We werken bijvoorbeeld onder de noemer Delpher samen met andere wetenschappelijke bibliotheken om Nederlandse teksten tot 1950 digitaal toegankelijk te maken uit de collecties van de KB en de universiteiten van Leiden en Amsterdam. E-humanities intiatieven zoals Nederlab kunnen gebruik maken van dit materiaal. Voor ons Leiden Research Data Office wisselen we kennis en expertise uit met de landelijke archieven DANS en 3TU.Datacentrum.

4. Partner voor cultuur
Net als de Leidse musea speelt UBL een belangrijke rol om cultuur en wetenschap samen te brengen voor een breed publiek door middel van lezingen, demonstraties en tentoonstellingen. In 2013 heeft UBL het initiatief genomen met het Scaliger Instituut en Studium Generale om cultureel-wetenschappelijke activiteiten in de regio Leiden zichtbaar te maken op één plek: Podium071. Inmiddels hebben Leidse musea, Leiden Global, de gemeente Leiden, verschillende universitaire instellingen, uitgevers en Van Stockum Boekverkopers zich aangesloten. Naast dit initiatief werkt UBL regelmatig samen met musea om de Leidse erfgoedcollectie te exposeren. In 2013 organiseerden we drie tentoonstellingen rond uiteenlopende deelcollecties in Nederlandse musea: topstukken in Museum De Lakenhal, oosters erfgoed in het Rijksmuseum van Oudheden en zeventiende-eeuwse kunst in het Westfries Museum.

5. Partner voor u
We spelen graag in op uw wensen en behoeften rond wetenschappelijk onderwijs en onderzoek. Voor de renovatie van de studiezalen in de UB hebben we een representatieve groep van studenten, onderzoekers en docenten gevraagd om input voor en feedback op de plannen. UBL kijkt met focusgroepen hoe we onze collecties, diensten en faciliteiten af kunnen stemmen op uw verwachtingen. Met hetzelfde doel voerden onze collectiespecialisten dit jaar 341 *faculty liaison* gesprekken met Leidse docenten en onderzoekers. Wilt u meepraten? Neem contact op met onze vakreferent of conservator op uw vakgebied.

Financieel overzicht 2013

UBL heeft het begrotingsjaar 2013 afgesloten met een negatief exploitatieresultaat van k€ 2. De begroting was gebaseerd op een sluitende exploitatie.

UBL heeft in de loop van het jaar een extra toewijzing van het College van Bestuur mogen ontvangen voor het catalogiseren van de Aziatische collectie van de East Asian Library en het voormalige Instituut Kern. Naast deze extra toewijzing ontving UBL een bedrag van OC&W voor de kosten die samenhangen met de verhuizing van de erfgoedcollectie van de bibliotheek van het KIT. De verbouwingen van de leeszalen UB is in het vierde kwartaal 2013 afgerond.

De gerealiseerde personeelsbezetting bedroeg in 2013 110,0 fte. Dat is 4,8 fte minder dan begroot. Met het gerealiseerde aantal bleef UBL binnen de voor 2013 vastgestelde normformatie van 114,8 fte.

Exploitatieoverzicht 2013

Universitaire Bibliotheken Leiden	*Begroting 2013 k€*	*Realisatie 2013 k€*
Universitaire bijdrage	10.725	10.873
Bijdrage geoormerkte projecten CvB (KvT/ VNF)	18	61
Baten werk i.o.v. derden	206	247
Overige baten	3.747	2.919
TOTALE BATEN	**14.696**	**14.100**
LASTEN		
Salarislasten inclusief sociale lasten	6.578	6.431
Inhuur personeel	152	232
Mutatie schuld vakantiedagen	0	-11
Overige personeelslasten	178	60
Dotaties personele voorzieningen	0	27
Personeelslasten	***6.908***	***6.739***
Huisvestingslasten	68	356
Afschrijvingslasten	110	131
Algemene lasten	7.610	6.860
Inkomensoverdrachten		16
Materiële lasten	***7.788***	***7.363***
TOTALE LASTEN	**14.696**	**14.102**
~~**Exploitatieresultaat gewone bedrijfsvoering**~~	**0**	**-2**

Formatieoverzicht 2013

Universitaire Bibliotheken Leiden	*Begroting 2013 fte*	*Realisatie 2013 fte*
Eigen Personeel	114,8	110,0
Totaal Personeel	**114,8**	**110,0**

Nog even wat belangrijke cijfers op rij…

2013		012
6	locaties	6
22	Internationale gastonderzoekers, Brill en Elsevier fellows	17
24	Virtual Research Environments voor onderzoek	14
94	uur per week open (locatie UB)	94
110	fte medewerkers	112,4
426	cursussen	358
872	abonnees ontvingen 18 Snapshots	848
1.168	nieuwe scripties in het Scriptierepositorium	851
1.198	volgers op Twitter	845
1.842	werkplekken waarvan 336 met computer in 2013	1.400
7.760	cursusdeelnemers	5.932
16.000+	openingsuren (alle UBL locaties samen)	16.000+
21.350	gedrukte boek aanwinsten	21.000
21.913	totaal aantal items in Leids Repositorium	19.241
44.277	elektronische tijdschriften	40.500+
60.837	vragen beantwoord via balies, telefoon en online	61.899
114.990	keer zijn (delen van) e-books gebruikt	91.649
121.259	downloads in het Scriptierepositorium	40.675
203.595	uitleningen	212.684
361.171	unieke websitebezoekers	375.315
1.188.745	e-books	1.045.000+
2.097.646	downloads in Leids Repositorium	1.400.000
2.904.660	geraadpleegde artikelen in e-journals	2.600.000+
4.321.919	boekbanden	4.283.244
5.531.445	zoekacties in de Catalogus	4.364.000+